

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje **Gustav Pirc**, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah števil. 3.

Št. 9.

V Ljubljani, 15. maja 1897.

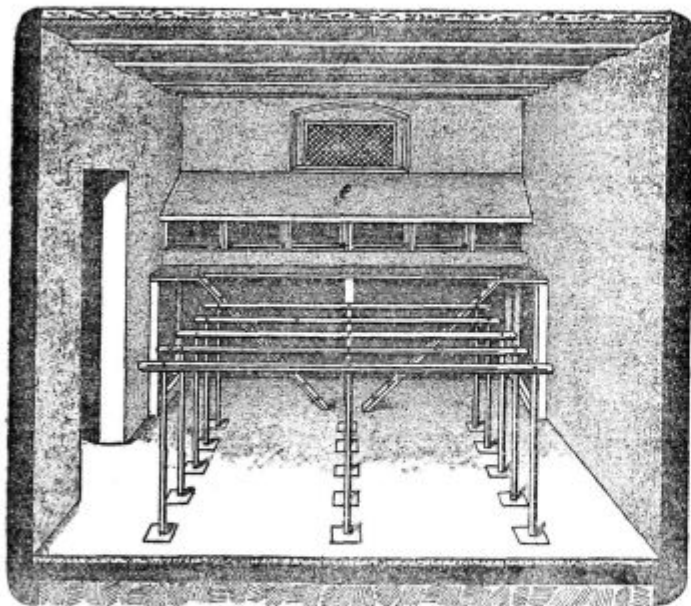
Leto XIV.

Obseg: Kurnjak. — Kranjska čebela v ameriškem panju. (Konec.) — Zakonske naredbe glede postopanja, kadar se pokaže trtna uš. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

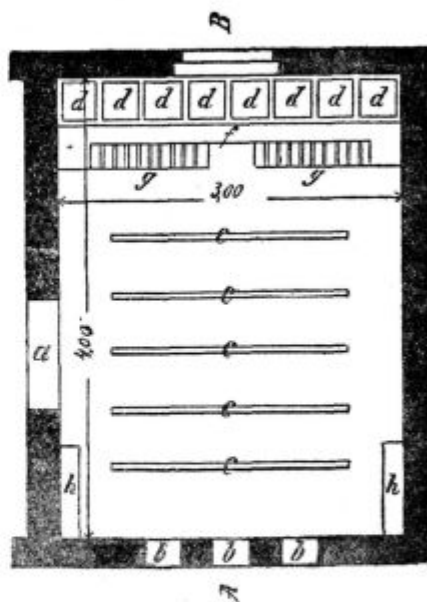
Kurnjak.

Perutninar na deželi svoji perutnini veliko lože napravi primernih zavetišč, kakor perutninar v mestu, in

toliko na korist, da pospešuje nesenje jajec. Tla pod sedišči pa morajo biti tako dobro zložena, da odpadki ne morejo padati v živinsko krmo, in da ptičje pršice (uši), ki so ponekod silna nadloga kokošim, ne morejo do go-

Podoba 20.

Podoba 21.

sicer cenejših in udobnejših. Najpriprosteje je, če sedišča napravi v hlevu nad živino, ker si s tem prihrani prostora in denarja, gorkota pa, ki je v hlevu, je perutnini

vedi in konj, kajti tudi te nadlegujejo. Vedno je treba misliti na snago in na prezračevanje. Koklje s piščeti naj nikdar ne bodo po hlevih, ker jih živina lahko pohodi.

Razven po hlevih je perutnina lahko tudi po tvarnicah, pralnicah in rastlinjakih. Povsod tod je s perutnino malo sitnostij in ne mnogo troškov, ker se izkorišča toplota teh prostorov. Na to, da je kurnjak v zavetju in da pozimi ni premrzl, je treba paziti tudi tedaj, če v ta namen porabimo kolarnico ali orodnico, ali če razmere zahtevajo, da postavimo poseben kurnjak. Iz tega vzroka je treba kurnjak s pročeljem postaviti proti solnčni strani, torej proti jugu ali jugovzhodu, ter mu narediti dobre stene. Dobro je, če je kurnjaku na severni ali severozapadni strani kako drugo poslopje v zavetju.

Kurnjak je lahko lesen, ali so prostori med pokončnimi, ležečimi in povprečnimi tramovi zazidani, ali pa je popolnoma zidan. V mrzlih in vetrovnih gorskih krajih navadno lesene stene ne varujejo dosti pred mrazom in vetrom, pa tudi pred roparicami ne; boljše so dvojne lesene stene, med ktere se nasuje pepela, žaganja, rezanice, šotnega drobu ali pezdurja. Najboljši pa je seveda zidan kurnjak. Strop je najboljši iz desek, debelih 3 do 3,5 cm, na ktere pride plast ilovice. Streha se naredi iz krovne lepnice, iz cinka ali škrlji. Strop in stene morajo biti gladke ter jih je treba vsako leto vsaj enkrat prebeliti, lesene dele namazati s katranom, da se ne naseli mrčes. Tla naj bodo nekoliko nagnjena, nekoliko višja od zunanjega sveta in popolnoma suha. Narede se iz asfalta, ilovice, iz kamenja ali lesenih podnic, in nanja se nasuje nekoliko peska, morda pomešanega s pepelom, ali šotnega drobu, po zimi pa slame. Kurnjak naj bo visok 1,8 do 2 m. Za kokoš se računa 0,15 do 0,30 štirjaškega metra površine, za večje pasme tudi nekoliko več. Za dober zrak se skrbi z oddušniki, ki se narede ob stropu na nasprotnih straneh, in z drugimi prevetrili. V prevetrila, oziroma oddušnike in okna je treba dejati žičnate mreže in zatvornice, ki perutnino branijo ropnih živalij in neugodnega vremenskega vpliva. Kurnjak ima vhodna vrata in pa ena ali več vratc, po 20 cm širokih in 30 cm visokih, skozi ktera hodijo kure. Ta vrata so navadno na notranji strani in se tako odpirajo in zapirajo, kakor zapahi; tekajo namreč v vdolbenih letvicah in se kar potisnejo nazaj ali naprej. Ta vrata naj bodo iz močne železne ali kositrave pločevine. Ako ima kurnjak tudi nadstropje, je gor treba narediti stopnice, in ravno tako tudi v hlevu, če je kurnjak v njem nad živino. Stopnice so narejene iz deske, na kateri so po 10 do 15 cm narazen pribite počezne letvice.

Notranjo opravo kurnjakovo kaže podobi 20. in 21. Ta kurnjak ima 12 štirjaških metrov tal ter zadošča za 50 do 80 kokošij; *a* kaže vhod, *b* kokošje izhode (vratca), *c* sedišča, *d* gnezda, *e* varovalno desko nad gnezdi, *f* 15 do 20 cm široko desko pred gnezdi, *g* stopnice k gnezdom in *h* krmilne posode.

Kranjska čebela v ameriškem panju.

(Konec.)

II.

Bentonov dom je imel dvoje dvorišč, ločenih med seboj. Njegova žena, ugledavša me v spremstvu svojega moža, me je pozdravila. Z nemiščino ji je šlo še teže kakor njenemu možu, a videlo se ji je, da je vajena družbe in mestnega življenja, da je v svoji mladosti uživala boljše čase. Sedemleten sinček cvetočih lic je pestoval pišče, za leto starejša deklica pa je dajala koklji kruha, ostanek svojega obeda. Vse to je naredilo name

dober vtisk in čutil sem se popolnoma domačega med temi štirimi Amerikanci.

Na drugem dvorišču sem v gledal kakih 20 kolibic, obrnjenih proti jugovzhodu, po sežnju ali pa še več narazen. Vsaka je imela tri dele: stalo, skoraj štirivoglato škatljo in streho. Vse so bile povlečene z oljnato, pa večidel temno barvo. Čebele so čvrsto odletavale in priletavale.

Najpreje se je Benton opravičeval, češ da ima zaradi pomanjkanja prostora svoje čebele malo nerodno razpostavljene. „Pri nas v Ameriki“, je rekel, „ne živimo tako na tesnem. Glavna stvar pa je, da čebele iz katerega si bodi panja ne lete čez druge.“

„Glejte torej,“ sem rekel jaz, „tukajšnji prostor zadošča za desetkrat toliko kranjskih panjev.“

„Res“, je odvrnil on, „toda preglejva ta le panj!“ Benton je vzel z eno roko leseno streho raz panj, jo prislomil zadaj, potem je snel raz panj pokrov, spodaj in zgoraj prepet s platnom, vmes pa nabasan s plevami. Kos domačega platna je ležal čez satnike. Benton ga je previdno privzdignil ter je rekel: „Glejte tukaj kranjske čebele v ameriškem panju! Moji panji so trojne velikosti. Za prezimovanje mi najbolj ugaja mera: $37\frac{1}{2}$ cm na dolgost, 27 cm na širokost, $23\frac{1}{2}$ cm na visokost. Za pašo imam največjo mero, namreč 39 cm na dolgost, 43 cm na širokost in $25\frac{1}{2}$ cm na visokost. Za umetne roje pa mi služi mera 27 cm na dolgost, 22 cm na širokost in 23 cm na visokost. Poleg teh imam pa tudi še prav majhne panjiče s tremi satniki v velikosti 17×10 cm, v katerih se mi oplojujejo matice.

Moj zimski panj ima 12 satnikov počez. V njem čebele dosti bolje prezimujejo kakor v panju, ki ima satovje po dolgosti. Stranice in končnice so iz dvojnega lesa, vmes pa nabašem žaganja. Praznega prostora v panju ne trpim, ampak ga zabašem z gorkimi blazinami. Moji satniki so za $\frac{1}{4}$ cm ožji, kakor jih vidite drugod, to pa zato, da lažje odkrivam celice, kadar izmetam med.

Moj panj za pašo ima tudi 12, toda večjih satnikov po dolgem. Skušnja me uči, da čebele zaradi svetlobe in zraka, ki jim lažje dohajata v satovje po dolgem, hitreje in čvrsteje odletava kakor iz povprečnega, torej tudi več nabere.

V panj za umetne roje denem sat zalege z mladimi čebelami, sat mladih čebel, sat medu in dva prazna satnika. Ako imam oplojeno matico, pridam mu jo, sicer pa si jo izleže sam v 16 dneh. Take panje potem družim ali pa delim po potrebi.

V svoje matične panjiče pa denem po en satic odprte zalege, satic medu in prazen sat, potem pa perišče mladih čebel. Ko se je v njem matica izlegla in oplodila, mu jo vzamem, čebele pa združim z drugimi.

Satovje podiram le tedaj, kadar je tri do štiri leta staro, svoje umetne roje pa devljem le na izdelano satovje. Za kilogram voska potrebujejo čebele 12—20 kilogramov medu; torej slabo gospodari oni, ki pusti svoje čebele, da vsako leto delajo novo satovje.

Jaz skrbim, da imam močne panje. En močen panj nabere več, kakor trije slabi. Vzemimo tri panje, ki imajo po 8000 čebel. Od teh jih skrbi 3000 za potrebno gorkoto, 3000 jih pa opravlja domača dela, pita zalego itd.; torej jih je v enem panju le 2000 in v vseh treh le 6000 za nabiranje.

Vzemimo pa en sam panj, ki ima 24000 čebel. Od teh jih skrbi 4000 za gorkoto, 3000 jih opravlja domača dela in ostane jih 17000 za nabiranje. Te čebele skupaj torej nabere skoraj trikrat več, kakor pa bi, če bi bile razdeljene v tri panje.

Trotov najdete v mojih panjih malo ali nič. Zanimarnega čebelarja bi me morali imenovati, ako bi trpel trote, ko vem, da en trot potrebuje hrane za več čebel; svoje panje pa tako lahko pregledam in čebel pri tem skoraj nič ne motim. Ako hočem pogledati prednji sat, ni mi treba prestavljati zadnjih. Iz vrha vzamem ven sprednji sat, ga pregledam, popravim, če je treba ter postavim na svoje mesto. Drugih čebel med tem nisem motil. Trotovino izrežem, kakor hitro jo zapazim, in jo nadomestim z lepim satovjem. Za lepo izdelano satovje pa je neobhodno potrebna umetno izdelana voščena sredina. Dasi imajo moji panji manj trotov kakor drugi, se vendar moje matice raje oplode kakor drugih. Izgubi se mi izmed desetih komaj ena; zato, ker stoje moji panji narazen, vračajoča se matica ne izgreši lahko svojega panja. Za potrebne trote pa mi skrbite sosedni čebelarji.

Med, kolikor ga potrebujem za pitanje, hranim le v satovju, ker se tak ne le najbolje hrani, ampak tudi čebelam največ zaleže. Kar je odveč, pride v izmetalnik in je za domačo porabo. Vi poznate le ene vrste med, namreč ajdov, in ta je za moj okus najslabši. Da pokusite moj lipov, črešnjev med, ali da poduhate moj med iz pomerančnega cvetu, ki sem ga prinesel s seboj iz juga, potem bi videli, kak razloček je to! Moji satniki nimajo robčkov ali žrebličev za medsebojno razdaljo. Ker jih morem le iz vrha venkaj jemati, ni se mi treba bati, da bi zdrsnili skupaj. Čez satnike je platno; tega čebele ne pulijo. Platno jim popije preobilno soparo, jim prepušča potrebni zrak, po leti jih varuje vročine, po zimi pa mraza.

Na Kranjskem nimate pojma, koliko se pridela v takih panjih. Ako se na leto dobi 70 kil iz enega panja, je malo; v dobrih letinah se dobi petkrat toliko in še več. Kako je to mogoče, ko panj vendar ni tako velik? Po vsaki dobri paši se med izmeta, prazno satovje pa pride na svoje mesto nazaj. Ko so se čebele namnožile in bi hotele rojiti, nasadi se na tak panj druga, enako velika škatlja z izdelanim satovjem, na to tretja, tudi četrta. Ako me je prehitel kak roj, pomnožim z njim drug panj. Število panjev se torej ne pomnoži, panji pa se večajo. Marsikdo čebelarji pri nas s 15—20 panji ter se živi edino od tega. Kdor jih ima več, imeti mora svojega pomočnika, kajti dela je pri našem panju več kakor pri vašem. Zato računamo pri nas, da se denar, vložen v čebele, dvakrat povrne v enem letu.

Reči moram, da mi ni bilo novo, kar mi je Benton pravil. Bral sem že večkrat o obilnem pridelovanju medu v Ameriki, vendar se mi je zdelo, kakor bi hotel sicer resni mož povedati več, kakor je res. Zato sem mu hotel posojilo takoj vrniti: „Da se vam denar, vložen v čebele, dvakrat povrne v enem letu, Vam vrjamem toliko lože, ker se nam na Kranjskem v naših priprostih panjih — odštejmo še prijetno ogrebanje in vsajanje rojev — izdani denar skoraj brez truda povrne 3—5krat. Naš panj dá namreč tri roje in prvi roj zopet enega. Tedaj imamo 4 roje in izrojenca. Vsak teh je vreden toliko, kolikor smo izdali za plemenjaka, torej imamo petkratni dobiček“. Benton se je namuznil, jaz pa sem nadaljeval:

„Naš stari kranjski panj ima to veliko prednost, da je najcenejši, kar jih poznam; je pa tudi trpežen. Poznam panje, stare po 30 let, ker so v čebelnjaku na suhem. Naš panj spodaj in zgoraj, na desno in na levo med čebelami nikdar ne trpi mraza, in mi celo ob dežju lahko pogledamo vanj, česar vi ne morete. Satovje si vrede čebele tako, kakor jim najbolje ugaja, vselej pa ga prilepijo tako stalno, da se da panj z majhnim trudom

prenesti ali prepeljati, kar bi si o vašem zaradi premičnosti in velikosti satov, pa tudi zaradi panjeve teže ne upal trditi. Ako pravite, da nismo storili več, kakor toliko, da smo znosili divje čebele skupaj, ste pri tem pozabili povedati, da smo spravili prinesene panje v lep red, ko smo jih spravili v čebelnjak. Tega reda pogrešam pri vaših panjih. Ako se vam izgubi od 10 matic pri oplojenju ena, izgubita se nam dve, a to ne de toliko, ker svoje panje lahko navezujemo, ali si pa ob rojenju pomagamo z neoplojeno matico. Naša skrb je v tem, da imamo zgodnje roje in v ajdo močne panje. Po ajdovi paši pomorimo, kar je pretežkih in prelahkih za prezimovanje. Poleg medu pridelamo tudi vosek. Čebele najraje delajo in nabirajo par tednov po rojenju, zlasti tedaj, ako pridejo v prazen panj; ta čas je pri naših čebelah dobro uporabljen, vi pa ga zanemarjate, ker ne pustite rojiti ali devate roje na izdelano satovje“.

„Ne bom tajil“, je rekel na to Benton resno, „da ima vaš panj tudi nekaj dobrih lastnostij, katerih poglavitni sta ti, da malo stanejo in čebele v njem dobro prezimujejo, toda vaš dobiček je dokaj manjši, ako pomislite, da morate svojim pritlikavim panjem pokladati od prve pomladi do rojev, pokladati izrojenču in rojem, ako hočete, da si opomorejo toliko, da jih morete peljati v ajdovo pašo. Vaš rojev roj vam je tudi bolj na kvar kakor v korist. Tak, po kresu dobljen roj skoraj ne more biti vreden, da bi ga ogrebel. Koliko najboljšega časa se vam izgubi, preden veste, je li matica oplojena ali ne. Kaj naj rečem o trotni zalegi v vaših panjih? Ali ni škoda vašega medu za te lenuhe? Najžalostneje pa je, da jeseni svoje čebele žveplate in morite, drugo pomlad pa s pitanjem drago plačujete to, kar ste jeseni zagrešili“.

Čebelarila sva še dve leti skupaj, on po svoje, jaz po svoje. Kadar sem kladel svojim čebelam, smejal se je Benton, kadar pa so njegove čebele proti njegovemu računu rojile in mu ušle, smejal sem se jaz. Da se je Benton od mene kaj naučil, ne morem reči, lahko pa rečem, da sem se jaz od njega naučil marsikaj, kar sedaj hvaležno uporabljam in kar želim, da bi uporabili tudi bralci.

J. Lampe.

Zakonske naredbe glede postopanja, kadar se pokaže trtna uš.

Prvi zakon, ki se je izdal v Avstriji potem, ko se je pokazala trtna uš, je s 3. dne aprila 1875. l. Po tem zakonu je dolžnost vsakega posestnika vinograda, da takoj sporoči občinskemu predstojniku, ako kaj zapazi, iz česar bi se dalo sklepati, da se kje nahaja trtna uš. Le tedaj, ako se je podala ta pojava, se pozneje smejo zahtevati olajšave pri davkih, ali pa brezobrestna posojila. Vsakrati lastnik vinograda, ki zapazi znamenja, ktera kažejo, da se nahaja v njegovem vinogradu trtna uš, mora torej že zaradi svoje koristi takoj to naznaniti občinskemu predstojniku. Kdor tega ne stori, se izpostavi nevarnosti, da izgubi v bodoče vsako pravico do olajšav pri davkih in do brezobrestnih posojil; to moramo posebno poudarjati.

Občinski predstojnik mora takoj, ko je dobil naznailo, ali je na kak drug način izvedel o znamenjih, ki kažejo, da se nahaja trtna uš v občinskem ozemlju, to sporočiti okrajni politički oblasti (okrajnemu glavarstvu).

Ob enem mora občinski predstojnik takoj „izdati prepoved izvažanja trt, potem rastlin, rastlinskih delov in drugih rečij, ki so znane kot nositelji te žuželke, iz okuženih nasadov“. (§ 1. zak. s 3. dne aprila 1875. l.).

Vsled tega sporočila občinskega predstojnika, ali pa če je okrajno glavarstvo drugače izvedelo, da se je pokazala trtna uš, mora ono zaukazati, da se pregledajo dotični trtni nasadi po zvedencih (§ 2.).

Ako se pokaže, da ni trtne uši, se razveljavi prepoved izvažanja, izdana po občinskem predstojniku (§ 3.).

Ako se pa nasprotno dokaže trtna uš, tedaj se mora izdati prepoved izvažanja, kakor to predpisuje § 1. zakona s 3. dne aprila 1875. l.; ako je pa občinski predstojnik že izdal to prepoved, jo okrajno glavarstvo potrdi. Ab enem je treba tudi sosedne vinograde uradno preiskati, posestniki bolj oddaljenih vinogradov se pa pozovejo, da naj tudi preiščejo svoje vinograde, ali se v njih nahaja trtna uš (§ 4.).

Naznanilo občinskemu predstojniku poda posestnik vinograda ustno ali pa pismeno po naslednjem obrazcu:

(Brez koleka.)

Čislano občinsko predstojništvo!

Ker sem zapazil znamenja, iz katerih se da sklepati, da se v mojem vinogradu, davčna občina parc. št. . . . , nahaja trtna uš, naznanjam to v zmislu § 1. zak. s 3. dne aprila 1875. l., št. 61. drž. zak.

Kraj, dan

I. I.

posestnik, hišna številka

Pri naznanilu na glavarstvo občinski predstojnik lahko rabi tale obrazec:

(Brez koleka.)

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo!

Glasom priloženega naznanila posestnika I. I. so se pokazala znamenja, da se nahaja trtna uš v vinskih nasadih davčne občine parc. št.

Poročevaje o tem pristavljam, da izdam ob enem prepoved izvažanja trt, potem rastlin, rastlinskih delov in drugih stvari, ki so znane kot nositelji te žuželke, iz občine.

Kraj, dan

I. I.

občinski predstojnik.

Ob enem mora občinski predstojnik izdati razglas in ga objaviti, kakor je navada v dotičnem kraju.

RAZGLAS.

Ker se je pokazalo, da se je zanesla v trtne nasade v tej občini trtna uš, prepoveduje se s tem v zmislu § 1. zak. s 3. dne aprila 1875. l., št. 61. drž. zak., izvažanje trt, rastlin, rastlinskih delov in drugih stvari, ki so znane kot nositelji te žuželke, iz občine, in se opozarja, da se prestopki te prepovedi kaznujejo po § 17. navedenega zakona z globo do 300 gld.

Kraj, dan

I. I.

občinski predstojnik.

Posestniki se morajo podvreči vsem odredbam, ktere izda politiška oblast v izvršitev tega zakona; oni morajo organom, ki hočejo vsled uradnega naročila preiskati njihove vinograde, „dovoliti potrebne ukrepiteve na svojih zemljiščih in jim brezplačno pomagati, kolikor je potrebno“ (§ 11. zak. s 3. dne apr. 1875. l.).

Politiška okrajna oblast mora nadzorovati izpeljavo vseh naredeb, ki se ukrenejo, da se odpravi škoda, ktero je prizadela trtna uš, in ako je treba, tudi prisilno izvesti na troške tistih, ki nočejo sami tega storiti. Občinski predstojniki morajo politiško oblast potrebnim načinom podpirati (§ 12.).

Proti odločbam in naredbam politiške okrajne oblasti se more tekom 14 dnij od javnega razglasenja take naredb ali od njene vročitve dotičnemu posestniku vino-

grada podati utok (rekurz) pismeno ali ustno pri politiški okrajni oblasti. „Ako je nevarnost radi zamude, sme vkljub podanemu utoku politiška oblast zaukazati one naredbe, ki so brezpogojno potrebne, da se nevarnost odstrani“ (§ 13.).

Troške za uradne organe, za zvedence in cenilce, kakor tudi za uradno preiskavanje vinogradov plačuje državna blagajnica (§ 16.).

Prestopki proti predpisom zakona s 3. dne aprila 1875. l. in nasprotovanje proti odločbam in naredbam oblastnij, izdanim v izvršitev teh zakonov, se kaznujejo z globo do 100 gld. Ako se prestopi prepoved izvažanja trt, ktero je izdal v zmislu §§ 1. in 4. občinski predstojnik in jo je potrdila politiška oblast, ali pa jo je ona sama izdala, se sme za tak prestopok naložiti globa do 300 gld.

Globe se stekajo v zalog za uboge dotičnega kraja. Ako kdo ne more plačati, se globe premene v zapor (5 gld. 1 dan zapore).

Proti kazenskemu izreku je dovoljen v 14 dneh od vročitve razsodbe utok (rekurz) na višjo politiško oblast (namestništvo, deželno vladu). Utok se mora podati pri okrajnem glavarstvu. Proti dvema enako se glasečima kazenskima izrekoma ni dopuščena nadaljna pritožba (§ 17.).

Vse vloge, pisma in razprave v zadevah trtne uši so proste kolekov in pristojbin (§ 20.).

Z razglasi c. kr. poljedelskega ministerstva s 23. dne novembra 1881. l., št. 10.257., in z 10. dne avgusta 1885. l., št. 10.159., je bilo zaukazano, naj se sestavijo v vseh vinorodnih občinah, ne glede na to, ali se je v njih že dokazala trtna uš ali ne, krajevne komisije. Te obstoje iz župana kot načelnika in iz nekterih posestnikov vinogradov, ktere v to določi c. kr. okrajno glavarstvo. Te komisije morajo vedno biti v dotiki s c. kr. okrajnim glavarstvom in izpolnjevati naredbe oblastnij.

One morajo neprenehoma nadzorovati kulturno stanje vinogradov, paziti, da se izvršujejo predpisi glede trtne uši, in nadzorovati, od kod prihajajo trte, ki se uvažajo v občino, kakor tudi kolči in druge stvari, na kterih bi se lahko zanesla trtna uš. Razven tega je naloga komisiji, poučevati ljudstvo o strašanski škodi, ki jo napravlja trtna uš, opozarjati ljudstvo na odredbe oblastnij in je vzpodbujati, da izpolnjuje te odredbe. Vsako leto meseca julija ali avgusta se morajo vinogradi v občini preiskati, o tem pa, kar se je pri takem preiskovanju pokazalo, je treba poročati najpozneje konec meseca avgusta c. kr. okrajnemu glavarstvu. Takoj, ko se zapazi v kakem vinogradu kaj sumnega, mora krajevna komisija to takoj naznaniti c. kr. okrajnemu glavarstvu. Krajevna komisija se ne sme spuščati v natančnejšo preiskavo obolelih ali sumnih trt, ampak za strokovno preiskanje sumnih rastlin je poklican državni zvedenec (sedaj tehniški voditelj za državna dela v obrambo trtne uši). Krajevne komisije morajo preiskovanje vinogradov v občini v primernih dobah ponavljati in pri tem kolikor mogoče paziti, da se to zgodi brez škode za nasade. Želeti je tudi, da pridejo dotični posestniki k obhodu. Ako bi kateri posestnik ne hotel dovoliti, da se preišče njegov vinograd, je treba pogoditi se iz lepa; ako to ni mogoče, poročati je na c. kr. okrajno glavarstvo.

Ako državni zvedenec spozna, da je zemljišče, o kterem je krajevna komisija poročala, da je sumno, da se v njem nahaja trtna uš, v resnici okuženo, izda c. kr. okrajno glavarstvo primeren razglas in ob enem tudi prepoved izvažanja trt i. t. d., kakor ukazuje § 4. zak. s 3. dne aprila 1875. l.

To postopanje ni nič drugega, kakor primerno izvedenje § 2. zakona iz leta 1875., in tako je mogoče, da se uradno dokaže trtna uš tudi v takih vinogradih, katerih posestniki niso podali naznanila, kakor bi bila njih dolžnost. Ako je krajevna komisija naznanila glavarstvu, da se je v kakem vinogradu pokazala trtna uš, in je potem državni zvedenec v resnici to dognal, potem ve oblastnija uradno, da je dotični vinograd okužen od trtne uši. S tem je zadoščeno predpisom zakona iz leta 1875. in posestnik vinograda, v kateri je, kakor se je uradno dognalo vsled preiskovanja krajeve komisije in državnega zvedenca, zalezla trtna uš, ima pravico prositi olajšanja davkov in brezobrestnih posojil ravno tako, kakor tisti, kateri je sam naznanil občinskemu predstojniku ali okrajnemu glavarstvu, da se je pokazala trtna uš v njegovem vinogradu.

Prvo sredstvo, katero predpisuje zakon v obrambo trtne uši, je torej prepoved izvažanja trt, trtnih delov, količev, listja, itd., kratko in malo takih stvari, ki se morejo smatrati kot nositelji trtne uši, iz občin, ki so proglašene okuženimi, v druge občine.

Ali zakon se s tem ni zadovoljil, ampak po § 5. zakona s 3. dne aprila 1875. l. sme okrajna oblastnija (glavarstvo) „ukreniti še nadaljne naredbe, ki morejo za-
brani okuženje in obvarovati sosedne nasade, torej, ako se je z ozirom na mnenje zvedencev zanašati, da troški ne presežejo koristij, katerih se je zanesljivo nadejati“.

S temi „nadaljnimi naredbami“ misli zakon bodisi izkrčenje (iztrebljenje) vinograda, ali pa uporabo sredstev proti trtni uši, katerih najvažnejše in najbolj znano je žvepleni ogljik (Schwefelkohlenstoff).

Govorimo v kratkem o teh dveh naredbah.

Ukaz, da se morajo iztrebiti iz okuženega vinograda trte (iztrebljenje, izkrčenje), sme izdati, odkar je v veljavi zakon s 27. dne junija 1885. l., št. 3. drž. zak. iz l. 1886., in po razpisu poljedelskega ministerstva z 29. dne julija 1888. l., št. 10.828., samo namestništvo (deželna vlada) in ne glavarstvo. Predno namestništvo zaukaže posestniku vinograda, da naj iztrebi iz svojega vinograda trte, mora vprašati za mnenje svojega strokovnega pridane svetovalca v zadevah trtne uši, ki je nameščen v onih deželah, v katerih se je sploh pokazala trtna uš, in ob enem dobiti privoljenje deželnega odbora. Ako bi deželni odbor ne privolil, tedaj tudi namestništvo ne sme zaukazati izkrčenja, ampak v tem slučaju odloči poljedelsko ministerstvo.

Redko se je pripetilo, da bi kaka oblastnija prisilila posestnika vinograda, naj iztrebi trte iz svojega vinograda, četudi ima pravico do tega. Siloma se izkrčenje sedaj izvede le tedaj, ako gre za čisto na novo najdena, osamljena mesta, iz katerih izhaja okuženje (Infectionsherde).

Poljedelsko ministerstvo je namreč začetkom leta 1883. sklicalo enketo zvedencev, da so se posvetovali, ali naj se uporablja krčenje vinogradov v veliki meri ali ne, in enketa se je izrekla, da naj se krčenje rabi le tedaj, ako se iztaknejo čisto nova, osamljena infekcijska mesta, t. j. taka, ki niso nastala iz bližnjih starejših kužnih mest.

Ta sklep zvedencev je vzprejelo poljedelsko ministerstvo v svojem razpisu z 21. dne februarja 1883. l., št. 2471., in se izreklo, da se mora v bodoče uporabljati izkrčenje (ekstinkcija) samo v teh redkih slučajih.

Iztrebljenje trt smejo torej oblasti zaukazati le takrat, ako kje popolnoma posamezno nastane majhno okuženo mesto trtne uši; ne sme se pa zaukazati izkrčenje tedaj, ako se je v kakem kraju že itak pokazala trtna uš in se samo dalje širi.

Ako se je kje ukazalo izkrčenje, morajo se ne samo trte iztriti, ampak tudi tla razkužiti. To se zgodi navadno s tem, da se v zadostni množini brizga v tla žvepleni ogljik.

Drugi pogoj izkrčenja je ta, da preračunjeni troški ne presegajo koristij, katerih se je zanesljivo nadejati.

(Konec prihodnjič.)

Razne reči.

— **Pitanje prasičev.** Prasiči naj se naglo pitajo, zakaj čas je denar! Kolikor hitreje se žival opita, toliko ceneje pride meso, ker se je manj časa redilo. Hud ogenj tudi hitro razgreje kotel, dočim se porabi dosti več drv, da voda zavre pri pohlevnem ognju. Tako je tudi pri pitanju prasičev. Kjer pitajo veliko svinj, je dobro, da se vsa opravila vrše po nekem redu in se delo razdeli med dotične hlapce tako, da vsak hlapec opravlja določen posel ob določenem času. Velike važnosti je, da se ohranijo pitalne svinje uprav tako snažne, kakor druge; še celo bolj potrebno je to, ker dobi meso vsled nesnage zoprn okus. Nečisti hlevi pripomorejo, da je svinjsko meso neprijetno. Največja snažnost se tudi tukaj dobro poplača. Mlade svinje naj bodo posebno na toplem. Za rastoče svinje ni boljšega ležišča, kakor čista zemeljska tla v svinjaku, ki je nekoliko v zemljo vdolan. Svinje ohranijo svojo spalnico vedno čisto, ako le morejo, zato pa naj se jim nudi tudi priložnost do tega. Piča, ki ima nekoliko kisline v sebi, ne da je ravno kislja, je za svinje dosti boljša kakor prav sladka jed. Najboljše meso priredimo, ako krompir in turščico (koruso) skupaj kuhamo, dokler se ne zmehča krompir, potem se vse skupaj zdrga, ohladi in podela v goščo. Brejim svinjam naj se včasih da po nekoliko ohrovtu. Take svinje potem nikdar ne požro mladih pujskov. Svetel svinjak, ki ima suha tla in proti jugu obrnjeno okno, je najboljši prostor za rejne svinje. Potrebno pa je zraven tudi dvorišče.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 79. Nekje sem bral o „molžnih cevkah“, ktere bi jaz rabil, kajti imam kravo, ktera ima silno debele in mesnate sesce, da jo dekla more le z najhujšim naporom mlesti. Kje se dobe te cevke, kako se rabijo in kakšne so skušnje z njimi? (J. P. v P.)

Odgovor: Take molžne cevke so res v rabi ter se dobivajo pri H. Hauptnerju, izdelovalcu kirurških instrumentov v Berlinu. Molžna cevka se vtakne v sesec in v njem nabrano mleko samo od sebe odteče. Molžna cevka naj se pa le tedaj rabi, če je krava na vimenu bolna in ji molža prizadeva velike bolečine, ali pa pri kravah privesnicah, ki se prav težko molzejo. Redna poraba molžnih cevij je pa škodljiva, ker more povzročiti nevarne bolezni na vimenu in otrpnenje zapirnih mišic, vsled česar potem mleko samo od sebe odteka.

Vprašanje 80. Čul sem, da je smrekovo vinogradsko kolje trpežnejše, če se namoči v galunovi vodi. Če je to res, kako se sestavi galunova voda in kako se rabi? Ali je kakšno drugo sredstvo narediti smrekovo kolje trpežnejše? (J. W. pri Sv. J.)

Odgovor: Galun ne naredi lesa trpežnejšega, pač pa modra galica. Za impregniranje vinogradnih kolov z modro galico je pa treba velikih in dragih priprav, ki se ne izplačajo za malega posetnika.

Vprašanje 81. Na zelenjadnem vrtu so se mi letos pojavili polži v tako ogromnem številu, da so mi do sedaj uničili skoraj vso zelenjavo. Kako se polži zatirajo? (D. Č. v P.)

Odgovor: Proti polžem je nasvetovanih mnogo sredstev, ki so bolj ali manj uspešni, glavna reč pa vendar ostane njih pridno pobiranje in mečkanje. Profesor Erjavec piše o zatiranju polžev naslednje. Proti slinarjem imamo več dobrih pomočkov. Na gredice ali lehe, kjer ti slinar dela kvar, razpoložijo zvečer razrezana sladka jabolka, kosce korenja ali buče, solate, kapusa; spomladi, ko tega ali onega še ni, dobre so tudi zvečer obeljene vrbove šibe. Vse to zvabi množino slinarjev, in zjutraj zgodaj jih lahko pobereš. Kokoši, zlasti pa race jih jedo jako rade, zato nekteri tudi spuščajo race za rana na vrt, da pobirajo polže. Ako nimaš perutnine, ugonobi slinarje kako drugače, bodisi, da jih pohodiš, ali z vročo vodo opariš ali z apnom potreseš. Tu in tam jim nastavi kupčke velega in pol gnilega lepenja, katerega potem večkrat pregledaš in škodljivce potareš. Po vrlih sade za gizdo lepo cvetico cesarski tulipan (*Fritillaria imperialis*) ki tudi prav dobro služi v ta namen. Polži jo namreč prav radi jedo, potem pa od nje poginejo, ker je strupena. Ako ti je ta rastlina pri roki, razreži jo na kosce in pomeči po gredicah. Zjutraj, predno je posijalo sonce, ali pa zvečer po solnčnem zahodu potresi po tleh pepela, apna, malca (gipsa), ali če tega ni, plev (setin), pazderja ali saj. Polži, lazeči prek takih stvari, si ranijo mehko in jako občutljivo kožo in potem poginejo, ali pa izgubivši mnogo slane se suše, ne morejo naprej, ter jih sonce opali in pomori. Najbolje in najgotoveje pa polže zatreš, ako zjutraj ali zvečer potreseš železni vitrijol, ki je neka zelenkasta sol in se po ceni dobi. Vitrijol stolci v kolikor mogoče droben prah, pomešaj ga z najdrobnejšim peskom in potem go trosi po gredicah. Najmanjši prašek te soli gotovo umori največjega slinarja, ako pade nanj, kajti zaje se mu v kožo in taka rana je vsakemu polžu smrtna. Železni vitrijol ob enem tudi dobro tekne rastlinam in pospešuje njih rast. Tudi navadna sol je dobra, ako ni vitrijola. Lanskega leta sem bral v nekem gospodarskem časopisu, da ga ni boljšega pripomočka, iznebiti se nadležnih poljskih polžev, kakor je pivo ali ol. Ta pijača neki zvabi k sebi polže daleč na okrog, in slinarji se je tako navlečejo, da pijani obleže. Pivo se nalije v plitve posodice, in te se namestijo v zemlji tako, da morejo polži lahko do nje. Pomoček bi bil res prav po ceni, torej naj se poskusi. Na konci naj še povem, da po nekterih krajih zmožijo seme, predno ga posade ali posejejo, z nekim močilom, ki se naredi tako: Na litru žganja se razprosti ali raztopi lot voženka (*Asa foetida*) in potem se temu razprostu prilije toliko vode, da se z njo zmoči vagan semena. Na manj semena se vzame, se ve da, tudi manj voženka in manj žganja. Pravijo, da se rastlin iz takega semena polži ne dotaknejo.

Vprašanje 82. V zakupu imam lov in imam lovskega psa, ki vhaia v tuj lov. Ali sme lovski čuvaj vstreliti tujega psa? (H. F. v B.)

Odgovor: Lovski patent z 28. dne februarja l. 1786., ki je še vedno veljaven, določa v § 17. naslednje: V ta namen smejo lovskega lastnika lovci streljati pse, loveče v gozdu ali na polju. Izvzeti so pa psi, katere smejo varuhi imeti, da odganjajo divjad.

Vprašanje 83. Nasajenega imam veliko sadnega drevja, katerega mi mravlje tako pokončujejo, da nimam upanja, da bi ga kaj spravil kvišku. Kako naj drevje varujem pred mravljami? (A. S. v Z.)

Odgovor: Vi se motite; mravlje Vam ne delajo na mladem drevju prav nič škode, temveč one lezejo po drevju le zato v obilem številu, ker je vaše drevje polno listnih ušij. Listne uši izcejaajo neki sladek sok, in tega zalezujejo mravlje; škodo pa delajo listne uši, kar spoznate na zavitem in zgrbančenem listju mladih poganjkov. Pod vsakim zavitim listom morete najti celo gručo majhnih temnozelenih ušic. Drevje, napadeno po ušeh, zaostane v rasti in hira. Zatirajte uši, in mravlje izginejo same. Uši se zatirajo s pomakanjem napadenih

vršičkov v močno tobakovo vodo, kar smo uže ponavljaše pisali v tem listu.

Vprašanje 84. Imam dve leti staro žrebe, katero mi-slim dati rezati, ker sem pa novinec v konjereji, prosim sveta, kdaj je zato najboljši čas in kako je treba ravhati z rezanim konjem, da poprej ozdravi? (J. B. v Z. T.)

Odgovor: Konj se reže med drugim in tretjim letom. Čas je zavisen od žrebetovega razvitja in od tega, čemu naj bo konj. Če se žrebe pozno reže, bo konj močnejši, zlasti sprednji del in vrat. Zato naj se žrebci, ki bodo za ježo in hitro vožnjo in ki naj ostanejo lahki, režejo prej kakor oni, ki bodo za težko vožnjo. Najboljši čas za rezanje žrebcev je zgodnja pomlad ali pozna jesen, ko je vreme hladno, pa vendar ne mrzlo. Rezanje žrebea in ravnanje z rezanim konjem prepustite izurjenemu živinozdravniku. Ta Vam bo tudi dal vsa potrebna navodila.

Vprašanje 85. Kako naj izpravim iz svojih njiv osat, ki mi dela mnogo sitnostij med žitom in med deteljo? (J. K. v S.)

Odgovor: Osat se ne razmnožuje le s koreninami, ampak tudi s semenom, ki je zelo lahko in je veter prenaša na njive; zato je osat treba zatirati tudi na zemljiških poleg njiv. Osat se zatire le s pridnim porezavanjem, in sicer se to delo začne meseca junija in se potem pridno nadaljuje do septembra. Odrezane rastline se ne smejo pustiti ležati na njivi, temveč naj se požgo, kajti seme na njih vendar lahko še dozori, četudi so odrezane.

Vprašanje 86. Kako naj odpravim kokošim podgrom? Trudim se uže na vse načine, da bi odpravil to bolezen kokošim, pa se mi ne posreči; živali vedno le slabo ali nič ne morejo hoditi (L. M. v J.)

Odgovor: Najprvo bi mi morali vedeti, kaj je „podgrom“ kokošij. Bržkone bo to pokvarjena beseda za „podagro“ ter s tem zaznamujete bolezen na nogah, ki kokoši ovira v hoji. Kokoši imajo na nogah več boleznij, in sicer oteklina na nogah, vnetico členov, revmatizem in slednjič tako zvane apnene noge. Zadnjo bolezen povzroča neka pršica, prve tri so pa posledica prehlajenja. Bržkone imajo Vaše kokoši eno prvih treh boleznij ter je vzrok vlažen kurnik, ki stoji na prepihu. Odstranite vlažnost in prepih, glejte na snago in pokladajte dobro pičo, in bolezen poneha. Zdravil Vam ne moremo nasvetovati, ker ne vemo, kakšno bolezen imajo prav za pravo Vaše kokoši.

Vprašanje 87. Imam lepo češpljevo drevo, ki vsako leto cvete, a nikdar ne rodi. Sedaj sem jo zopet ogledal ter sem našel na mladikah polno mehurčkov. Eno tako mladiko Vam pošljem na ogled. Kakšna češpljeva bolezen je to in kako jo je treba zdraviti? (J. O. na V.)

Odgovor: Mehurčki na poslani češpljevi mladiki so samice neke vrste uši, katere imenujemo „kparje“. Oplojene samice se prilepijo na mladike, se slednjič posuše, in pod njimi je cela gruča jajec, iz katerih se spomladi izležejo nove uši. Ti mehurčki so torej posušene samice, katere je treba oddrgniti in, če jih je le preveč, je dobro dotične mladike porezati in sežgati. Jeseni je tako napadeno drevje treba namazati z apnenim beležem.

Gospodarske novice.

* Glede oddaje modre galice objavljamo naslednje: Naročila, ki so došla pravočasno, so uže ali bodo izvršena do 15. dne t. m. V nekatere kraje nismo poslali po cele naročene množine, ker del galice dobimo še le konci meseca maja. Dotičniki naj si pomagajo za prvo škropljenje s sprejeto galico, za drugo škropljenje jim jo dopošljemo konci meseca.

Temu pa ni vzrok družba, ampak tvornica, ki ne more tako hitro izvrševati naročil, a vzrok je tudi letošnje vreme, ki je naredilo, da se za celih 14 dni poprej škropi. — Naročenih 9 vagonov galice, katero smo kupili po 22½ gld. metriški cent, je razprodanih, in ker vemo, da bo galice zlasti za drugo in tretje škropljenje primanjkovalo, smo skušali kupiti še druge, in res se je družbi posrečilo dobiti je še dva vagona po 25 gld. 100 kg. Te galice bo dobila družba en vagon pričetkom in en vagon sredi meseca junija ter jo bo oddajala po 25 kr. kilogram, dokler bo kaj zaloge. — Vse, ki so galice uže prejeli in je še niso plačali, nujno prosimo za denar, ker ga družba silno potrebuje za poplačanje računov, ki znašajo za galice nad 30.000 gld.

* Trtnih škropilnic je družba imela 200 in je vse oddala, zato ne sprejema nobenih naročil več nanje.

* Gumijeve vezi za cepljenje trt oddaja družba še vedno, dokler bo kaj zaloge.

* Za prevažanje galice po železnicah se bode tudi v bodočnosti plačevala polovica pratežnine, a tako, da se pri oddaji plača cela pratežnina, potem pa se od železniškega vodstva zahteva polovica nazaj. Kadar se zahteva povračilo plačane pratežnine, je treba predložiti vozni list, na katerem potrdi kmetijska družba, podružnica ali županstvo, da se galica rabi za škropljenje. Glavni odbor je dal na vozne liste natisniti taka potrdila, ktera le še podpiše podružnični načelnik. Ker podružnicam pratežnino plača glavni odbor, zato jih prosimo, naj nam vrnejo precej po prejemu galice podpisani vozni list, da se moremo obrniti na železniško vodstvo glede povračila. Pa tudi drugi, ki hočejo dobiti povrnjeno polovico pratežnine, nam morajo poslati od podružnice podpisani vozni list, da mi zanje skupno izposlujemo to povračilo. — Pripomnimo pa, da to ne velja za kraje na dolenski železniški progi, ker ta ne dovoli znižanja pratežnine za galice.

* Dolenjske in druge konjerejce opozarjamo na razglas v današnji številki glede sprejema žrebet v žrebetišče v Šentjarneju.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Razglas

glede sprejema žrebet v žrebetišče c. kr. kmetijske družbe v Št. Jarneju.

Žrebeta se sprejemajo v to žrebetišče od 1. dne junija t. l. naprej ter veljajo za sprejem naslednji pogoji:

1.) V žrebetišče se sprejmo v deželi storjena zdrava žrebata, ki so last kranjskih posestnikov (kar je treba dokazati s spuščalnim listom), in sicer:

a) nepodkovane žrebice, ki bodo za pleme, in valahi do četrtega leta,

b) žrebčki do enega leta.

2.) Doba paše traja do 15. oktobra; prej se pa smejo žrebata vzeti iz žrebetišča le z dovoljenjem načelnika šentjarnejske podružnice ali blagajnika gospoda Novoselca, ter je treba povedati vzrok, zakaj se žrebe vzame. Sprejem žrebet se zgodi pri imenovanih dveh gospodih.

3.) Lastnik žrebata je zavezan dati za vsak dan in za vsako žrebe 6 kg sladkega in neoblačenega dobrega sena. Za oddajene posestnike priskrbi tudi podružnica seno, in sicer za ude po 1½ kr., za neude pa po 3 kr. kilogram, ki morajo plačati seno vsak mesec naprej, drugače se jim zaračunajo zamudne obresti.

4.) Krma se sprejema vsak 1. in 14. dan v mesecu. Če kdo zamudi donesti krmo, krmilo se bo žrebe na njegove troške dalje.

5.) Zaradi olajšanja dela se mora seno v žrebetišče dovažati v mrežah.

6.) Za nezgode pri žrebetih se ne prevzame nikaka odgovornost.

7.) Posestniki žrebet, ki niso ude šentjarnejske podružnice, plačajo po 5 gld. pristojbine za konjarja.

8.) Le na izrecno zahtevo posestnika žrebet se tudi to vsak teden enkrat koplje, ter je za vsako kopelj plačati 10 kr. pri blagajniku.

9.) Upravo žrebetišča ima podružnica c. kr. kmetijske družbe v Št. Jarneju, na katero se je obračati v vseh zadevah žrebetišča.

Na koncu pašne dobe, pri prevzetju žrebet, potrdi podružnica v spuščalnem listu, da se je žrebe res redilo v žrebetišču v Št. Jarneju.

Opomnja: Ker je konjarju strogo zapovedano gledati na red in snažnost ter na pravilno in lepo ravnanje z žrebeti, zato naj se vsak opazen prestop te zapovedi takoj ustno ali pisмено zgodi podružničnemu načelniku.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 15. dne maja 1897.

Razglas

o oddaji čistokrvnih izvirnih bikov simentalke (rumeno- in belolisaste) pasme.

Podpisani glavni odbor odda nekaj bikov čiste simentalke pasme v tiste kraje po Notranjskem, Dolenjskem in v okolico Ljubljane, koder marajo za pisano živino, ki je mlečna in daje velike vole.

Te biki bode odbor oddajal na podlogi došlih prošelj, in sicer z ozirom na potrebo čistokrvnih plemenjakov po dotičnih krajih.

Vsak prosilec za bika mora v prošnji naznaniti, oziroma zavezati se:

1.) da je pripravljen bika vzprejeti o pravem času na družbenem poskusnem dvorcu na Viču poleg Ljubljane;

2.) da plača ob vzprejemu bika polovico tistih troškov, ktere je podpisani odbor imel zanj pri nakupu in pri vzreji čez zimo. (Biki stoje družbo do 300 gld. torej je polovična cena 150 gld.);

3.) da podpiše zavezo pismo, s katerim se zaveže prejetega bika imeti dve leti za pleme in, če ga iz katerega koli zadostnega vzroka z dovoljenjem podpisanega odbora proda, povrniti po 5 gld. za vsak mesec, kar ga pred časom odda.

Živinorejci, kteri bodo prejetega bika imeli čez 2 leti za pleme, in sicer najmanj 4 mesece dalje, dobodo po 20 gld. in za vsak nadaljni mesec po 5 gld. nagrade.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 31. dne marnja 1897.

Naznanilo in razglas.

Novo šolsko leto na podkovski šoli ljubljanski se prične 1. dne julija 1897. leta.

S poukom v podkovstvu je združen tudi nauk o ogledovanju živine in mesa. Kdor želi vzprejeti biti v podkovsko šolo, se mora izkazati:

1.) s spričevalom, da se je pri kakem kovaču izučil za kovaškega pomočnika,

2.) z domovinskim listom,

3.) s spričevalom svojega župnika ali župana, da je poštenega vedenja, in

4.) da zna brati in pisati slovenski.

Ubožni učenci morejo tudi dobiti štipendije po 60, oziroma 50 goldinarjev.

Prosilci za štipendije morajo predložiti:

1.) ubožni list,

2.) spričevalo o poštenem vedenju in

3.) potrdilo, da so delali uže dve leti kot kovaški pomočniki. Prošnje s temi spričevali naj pošljejo vsaj do 15. dne junija t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

Šola bo trajala do konca decembra 1897. l. Kdor dobro prebije preizkušnjo, more po zakonu iz 1873. leta dobiti patent podkovskega mojstra, ker sedaj ne more nihče brez preizkušnje postati kovaški mojster. Nauk v tej šoli je brezplačen. Vsak učenec si mora za časa šolanja skrbeti le za živež in stanovanje ter za potrebne šolske knjige. Stanovanje dobodo učenci za majhno plačo v šolski hiši.

Učenci naj se ogalse vsaj dva dni pred šolskim začetkom v podkovski šoli na Spodnjih Poljanah.

Ker je po slovenskih deželah še vedno premalo v podkovstvu izučenih kovačev in zdravnikov kopitnih bolezni, pa tudi premalo izurjenih živinskih in mesovnih oglednikov, zato naj bi skrbela županstva, da dobode vsaka občina vsaj po enega dobrega kovača in živinskega in mesovnega oglednika.

Ivan Murnik,

predsednik c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Dr. Karol vitez Bleiweis,
začasni vodja podkovske šole.

Naznanilo.

Skušnje na tukajšnji podkovski šoli se bodo vršile 28. in 30. dne junija t. l., in sicer: 28. dne junija skušnja iz podkovstva za kovače, kateri niso hodili v podkovsko šolo, 30. dne junija pa za učence podkovske šole iz podkovstva in ogledovanja klavne živine in mesa. Kovači, kateri hočejo delati to skušnjo, naj se oglase pri podpisnem vodstvu do 15. dne junija t. l.

Vodstvo podkovske šole v Ljubljani,
2. dne junija 1887.

Dr. Karol vitez Bleiweis.

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice za ilirskobistriški okraj v Trnovem, ki bode 30. dne maja t. l. ob 4. uri popoldne v šoli v Trnovem.

Vzpored se bode vršil v zmislu § 32. družbinih pravil. Ob enem se bo vršila volitev načelnika in 4 odbornikov.

Kmetijska podružnica v Ilir. Bistrici
3. dne maja 1897.

Ivan Vesel,
načelnik.

Urbančič,
tajnik.

V a b i l o

k poučnim predavanjem, združenim s praktičnim poukom o suhem in zelenem cepljenju, ki bo

v nedeljo, 28. dne maja t. l.

v Št. Jarneju (v šoli), in sicer

ob 8. uri zjutraj za one, ki še niso izvežbani v cepljenju,

ob 5. uri popoldne pa za izvežbane cepilce, katerim se nakažejo posebna darila.

Neizvežbanci naj prineso s seboj po 50 zelenih in suhih ključev.

Izvežbanci naj se oglasijo vsaj do 20. dne t. m. pri podpisani podružnici.

Načelnništvo kmetijske podružnice v Št. Jarneju,
13. dne maja 1897.

Št. 6842.

Razglas.

Ker je glasom uradnega tedenskega izkaza o živinskih kugah deželne vlade v Sarajevu z 31. dne marcija t. l. kuga v gobcu in na parkljih v okupacijskem ozemlju v okrajih Bjelina, Cazin, Derwent, Dolnja Tuzla, Prijedor in v občinskem ozemlju Piskavica deželnega okraja Banjaluka popolnoma prenehala in je ta kuga samo še v okrajih Brčka, Krupa in Savski most razširjena, zatorej deželna vlada ukazuje nastopne odredbe:

1.) Zaradi kuge v gobcu in na parkljih v okupacijskem ozemlju je uvažanje prežvekovavcev (goveje živine, ovác, kozá) na Kranjsko iz bosenskih okrajev Brčka, Krupa in Savski most brezpogojno prepovedano, iz okrajev Bjelina, Cazin, Derwent, Dolnja Tu la, Prijedor in iz občinskega ozemlja Piskavica deželnega okraja Banjaluka pa spet dopuščeno.

2.) Z ozirom na stanje svinjske kuge v okupacijskem ozemlju ostane uvažanje živih prasičev na Kranjsko iz vsega tega osemli brez izjeme prepovedano.

Te odredbe, ki namesto onih z razglasom s 27. dne marcija in 8. dne aprila 1897. l., št. 4885. in 5580., ukazanih

8. dne maja 1897. l.

stopijo v veljavnost, se razlašajo z dodatkom, da se bodo njih prestopki kaznovali po državnem zakonu s 24. dne maja 1882. l., št. 51. drž. zak., in da se bodo iz omenjenih dežel dospele živinske pošiljatve, ko bi se med njimi našlo tudi samo eno za kugo v gobcu in na parkljih ali za svinjsko kugo obolelo živinčce, vrhu tega vrnilo na oddajno postajo.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.
V Ljubljani, 4. dne maja 1897.

Št. 7028.

Razglas.

Ker je uradni živinozdravnik pri več 9. in 16. dne aprila t. l. v južno-železnični postaji Št. Jurij naloženih in iz več okrajev na Spodnjem Štajerskem (zlasti iz celjskega okraja) izvirajočih plemenskih prasičih v občinah Grosuplje in Lipljene v okraju Ljubljana in v treh vaseh občine Bloke okraja logaškega konstatiral prasičjo kugo, zatorej deželna vlada brezizjemno prepoveduje uvažati, oziroma goniti žive prasiče iz političnih okrajev Celje, Ptuj, Brežice in Slovenji Gradec na Kranjsko.

To se razlašajo z dodatkom, da se prestopki te prepovedi kaznujejo po državnem zakonu s 24. dne maja 1882. l., drž. zak. št. 51.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.
V Ljubljani, 10. dne maja 1897.

Listnica uredništva.

J. W. pri Sv. J. V spisih, kako se dobe brezobrestna posojila za vinogradnike, najdete odgovor na svoje vprašanje. Nekaj o tej zadevi pa tudi dobodete v spisu v tej številki, ki razpravlja zakonska določila glede postopanja, kadar se pokaže trtna uš. Ta spis završimo v prihodnji številki.

M. K. na H. Posušene vršičke Vaše jablane bi morali videti, drugače ne moremo povedati vzroka sušenju. — Vrtnice se čez zimo pripognejo k tlom in pokrijejo s prstjo, potem ne zmrznejo. Druge rastline, ki pozebejo, a se ne dajo tako pripogniti, se povijejo s slamo.

H. T. v B. Na svojem smete živino pasti, kolikor hočete; tega Vam ne sme nihče zabraniti. — Ureditev cerkvenikov službe prepustite mirno pristojni duhovniški oblasti.

J. F. v G. Ameriških panjev nima pri nas nihče naprodaj.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje **Gustav Pirc**, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inzerat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 3.

Št. 9.

V Ljubljani, 15. maja 1897.

Leto XIV.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 15. maja 1897. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja novo blago gld. 40.— kr. do gld. 45.— kr.; nemška detelja (lucerna) gld. 45.— kr. do gld. 55.— kr.; gorenjska repa gld. 30.— kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 10.— kr.; konopno seme gld. 10.— kr. do gld. 10.25 kr.; kuminovo seme gld. 26.— kr. do gld. 28.— kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 6.— kr.; rudeči Hrvat gl. 5.— kr.; prepeličar (koks) gld. 9.— kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistenelega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češplje: v dimu sušene gld. 16.— kr. do gld. 16.50 kr. brez dima sušene gld. 18.— kr. do gld. 21.— kr.

Orehi domači: gld. 14.— kr. do gld. 15.— kr. Ježice nove: gld. 3.50 kr. do gld. 4.50 kr. za 100 klgr. Med: od gld. 29.— kr. do gld. 30.— kr.

Kože: Goveje, težke nad 40 kg po gld. 33.— kr. do gld. 34.— kr. težke od 30 do 40 kg „ „ 27.— „ 28.— „ lahke „ „ 28.— „ 29.— „

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 25 kr. klgr.)

Telečje kože: 45 kr. za kg. Kozličeve kože po gld. —.70 kr. do gld. —.80 kr. Svinjske kože: Čiste, brez napak 30 kr. za kg.

Druge vrste 18 do 20 „ „ „

Kože lisic	po gld.	3.— do 3.50	} za par.
„ kun	„	8.— „ 9.—	
„ dihurjev	„	2.— „ 2.50	
„ vidr	„	9.— „ 10.—	

Kože zajcev po 10 do 12 gld. za 100 komadov. Pepelika (potošl) po gld. 16.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 15. maja 1897. Pšenica gld. 8.30 kr., rž gld. 6.— kr., ječmen gld. 5.— kr., oves gld. 6.50 kr., ajda gld. 7.— kr., proso gld. 6.— kr., turšica gld. 4.90 kr., leča gld. 12.— kr., grah gld. 12.— kr., fižol gld. 9.— kr., seno gld. 2.60 kr., slama gld. 1.78 kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Na Dunaji, 14. maja 1897. Pšenica gld. 7.68 kr., rž gld. 6.48 kr., ječmen gld. 7.30 kr., oves gld. 5.87 kr., turšica gld. 3.78 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

V Budapešti, 14. maja 1897. Pšenica gld. 6.04 kr., turšica gld. 3.47 kr., oves gld. 5.35.

Goveda, meso ter živalski pridelki:

V Ljubljani, 15. maja 1897. Goveje meso 64 kr., telečje meso 62 kr., svinjsko meso 68 kr., prasičje salo 70 kr., špeh svež 62 kr., špeh prekajen 61 kr., surovo maslo 70 kr. (Vse cene veljajo za 1 kilogram.)

Na Dunaji, 10. maja 1897. Voli in sicer pitani I. vrste po gld. 36.— kr., II. vrste po gld. 30.— kr. in III. vrste po gld. 65.— za 100 kg žive vage ter s približnim popustom pri prvih 40%, pri drugih 42% in pri tretjih 44%. — Prasičje salo gld. 55.— kr., špeh gld. 54.50 kr. in loj gld. 30.— kr. za 100 kg.

Lepo posestvo

je naprodaj; pogoji so zelo ugodni. Posestvo je v bližini mesta Kamnika; obsega čez 30 oralov dobre in rodovitne zemlje; pohištvo je lepo, na novo sezidano in opeko krito, ravno tako drugo gospodarsko poslopje ktero je s skalcami krito, zraven je tudi lep sadni vrt z zelo rodovitnim sadnim drevjem. Pohištvo je zelo pripravno za poletno stanovanje. — Natančnejše pove (51—2)

Alojzij Pirc, dacar v Škofji Loki.

Vezi iz pat. gume za požlahtnjevanje trt
po profesorju Göthe-ju kakor po dr. Kröczer-ju

razpošilja edino prave, nedosegljive kakovosti
c. in kr. dvorna tovarna za gumo in celuloj

Glavna zaloga: **J. N. Schmeidler** Podružnica:
7/2 Stifftgasse 19. na Dunaji. I. Graben 10.

Brzojavni naslov: „Gummischmeidler.“ (12—8)

Plutovino za cepljenje (gobe)

za pritrjevanje cepičev pri požlaht-
njevanji trt prevrtane in prerezane
(tudi samo prerezane za tanke cepiče),
kakor tudi vsakovrstne druge gobe,
razpošilja po najnižjih cenah

L. NAIRZ, tovarnar (Korkfabrikant)
v Trstu. (16-7)

Puškarske izdelke,

priporoča slavnemu p. n. občinstvu, kakor: vsakovrstne
puškarske izdelke najnovejših sistemov, puške:
lovske za brok ali kroglice, kakor tudi take za
tarčo, sobne puške (Flobert), ter orožje v osebno
obrambo.

Vsakovrstna popravila in predelovanja po najnižjih cenah.

Vse pri meni izdelano orožje je samo ročno delo
iz najboljšega materiala; vse puške so uradno preskušene
in dobro uravnane. (1-9)

Za vsako delo sem vestni porok sam.

Obširne ilustrovane cenike, slovenske in nemške, do-
pošiljam na zahtevanje poštne prosto.

ANTON SODIA, puškar v Borovljah
(Ferlach) Koroško.

Zavarovanje proti škodi po toči!

prevzame

po najcenejših, stalnih premijah

Glavni zastop v Gradcu

(pisarna: Kaiserfeldgasse, 21)

ogrsko - francoske zavarovalne družbe

(Franco - Hongroise),

Vse škode se pošteno obračunajo in točno izplačajo.
Na posebno željo se premija more še le jeseni plačati.

Družba je dosedaj povrnila nad **60 milijonov**
gold. svojim zavarovancem.

Zarad sprejema zastopov se je obrniti na gorenji
glavni zastop, kamor je tudi poslati objave, če kedo hoče
zavarovati. (52-2)

Nik. Hofmann,

tovarnar kirurških inštrumentov, ume-
talni, ter orožni kovač in nožar
v Ljubljani na Mestnem trgu št. 12,

priporoča bogato zalogo svojo
raznovrstnega v njegovo stroko
spadajočega blaga. Vsa zaloga
obstoji iz lastnih izdelkov in
se za vsako prodano reč jamči,
da je dobra in iz najboljšega
blaga narejena.

Zlasti so v zalogi najboljši
noži za vrtnarje in vinogradarje,
kakor sploh nožarsko in fino
kovaško orodje za kmetovalce,
vrtnarje, vinogradarje, goz-
darje itd.

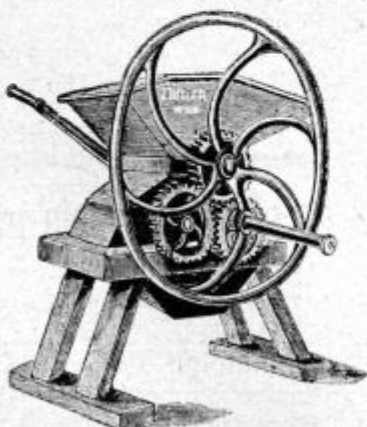

Reči, ki niso v zalogi, se po naročilu precej in
v najboljši kakovosti naredé. (8-7)

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvr-
šitvi. **Sušilnice** za sadje in zelenjavo. **Škropil-
nice** proti peronospori, poboljšani sestav Vermo-
relav. **Mlatilnice**, mlini za žito, **stiskalnice**
(preše) za vino in sadje različnih sestav, (te
stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč kakor
hidravlične [vodovodne] preše).

Slamareznice jako lahko za goniti in po zelo
zmernih cenah. **Stiskalnice** za seno in slamo,
ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje
prodaja v najboljši izvršitvi (11-5)

IG. HELLER na Dunaju
II, Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Zastopniki se iščejo.

J. Blasnikova tiskarna

v Ljubljani na Bregu št. 12

se priporoča sl. občinstvu v izvršitev vseh tiskarskih del, kot: knjige, brošure, okrožnice, naslove na pisma, pisma, kuverte, račune, vizitnice, cenike, jedilne liste, programe za veselice, naznanila (plakate), itd. itd.

Tudi izvršuje edina v Ljubljani litografska dela v eni ali večih barvah.

Vse po najnižji ceni okusno in hitro.

V zalogi ima mnogo knjig za mladino ter razne muzikalije.

Cenik se pošlje zastonj in poštne prosto.

Kdo pije

Kathreiner-

Kneippovo sladno kavo?

Vsak

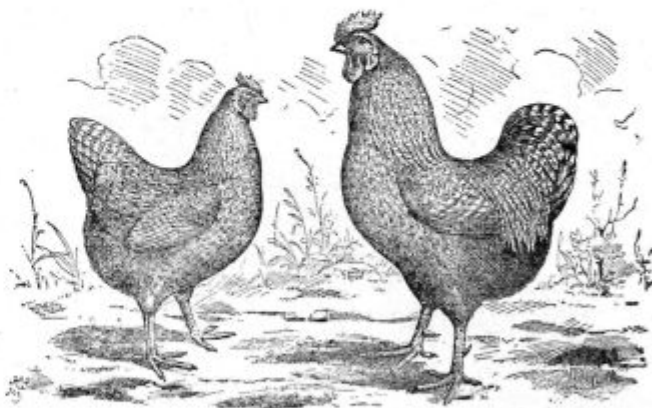
kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav
ostati in si kaj prihraniti.

Izvrstno pravo črno vino,

domači pridelek, postavljeno na vsako postajo Avstro-Ogerske, po 20—25 gl. 100 litrov; samo do Trsta postavljeno pa 18—22 gl. 100 litrov. — Dalje izvrsten naravni **tropinovec** 60—70 kr. liter, fino namizno olje po 60 kr. liter, semensko čebulico po 2 gl. za 5 kg s poštino vred. (41—5)

Alojzij Bratina,

grajščinski oskrbnik v Dubrovniku (Ragusa), Dalmacija.

Jajca za valenje

od najboljših kokošjih pasem za kmetovalce

Houdan, Plymouth Rocks in Laške kokoši po 15 kr. eno

dobiti je pri

(44—5)

Jos. Lenarčič-u na Vrhniki.

Znižane cene!

ANDR. DRUŠKOVIČ

trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg št. 9 in 10

prodaja kakor bi bila

(9—3)

„razprodaja“

vse potrebno za stavbe, kakor cement, traverze, železniške šine za oboke, kovanja za okna in vrata, lopate, krampe, štorje, itd. itd., vsakovrstno kuhinjsko orodje, poljedelska orodja posebno v veliki izbori

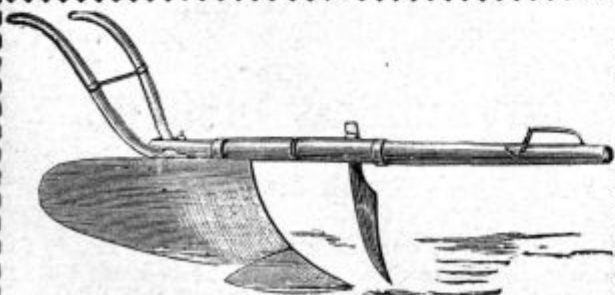
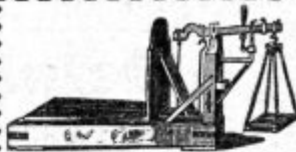
drevesa (pluge)

štedilna ognjišča in njih posamezne dele, pozlačene nagrobne križe in sploh vse v njegovo stroko spadajoče.

Posebno pa opozarjam gg. **posestnike žag** na izbojne **vodne žage** in **pile**, za kojih jakovost se jamči.

Zunanja naročila se takoj in vestno izvrše. Kar bi ne ugajalo, se radovoljno zamenja, istotako se kupljeno blago radovoljno pošilja na dom ali na napovedani kraj.

— Ceniki pošiljajo se na zahtevanje brezplačno in franko. —

Kovači!

Tu kupujete železo najceneje, pri poštenu vagi in prijazni postrežbi.

Poskusite, in se bode te prepričali!

CARBOLINEUM!

Mala naznanila.

Vsak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Pluge in ospalnice po najboljši in skušeni sestavi izdeluje po 8 gl., močnejše po 9 gl. komad, Miha Preložnik, kovač v Hotinji Vasi, pošta Kranichsfeld, Sp. Štajersko (90)

Dobre ospalnice po 7 gold. komad, kakor tudi izvrstne **pluge** za oranje in okopavanje izdeluje po najnižji ceni Matevž Bregant, kovač v Orehovesi, pošta Kranichsfeld, Sp. Štajersko. (98)

Kranjske panje z 18 okvirčki, nemške pokončne panje z 30 okvirčki v treh vrstah, vse po nemški normalni meri, ter latice za okvirčke in umetno satovje prodaja Anton Znidaršič v Ilirski Bistrici. (103)

Ledenjak (Eiskasten), dobro ohranjen je naprodaj. Več pove J. Arko v Dol. Logatcu. (104)

Hrastovo deblo, pripravnno za vreteno, ima naprodaj V. Bernik, župnik na Homcu, pošta Radomlje. (105)

Kobila (šimla), 6 let stara, 165 cm visoka, za vsako delo, je naprodaj pri Alojziju Žerovcu v Mlinem, pošta Bled. (106)

90 mernikov lepega, večinoma belega suhega prosa je naprodaj v župnišču v Hinjah, pošta Žužemborg. Fr. Zbašnik, župnik. (107)

Bika, murbodenske pasme, 8 mesecev star, prav lep; mati je dobila pri zadnji razstavi v Metliki prvi premij, prodaja za primerno ceno Friderik Skusek, trgovec v Metliki. (108)

Našega glavnega mesta gostilničarjem, hotelirjem, vzlasti častilcem starine, priporočam svojih 80 hl vina iz 1895. l., katero bode razprodajal začeni z 1. junijem t. l. v količinah ne manjših od 56 l po dogovoru. Ponuja v prodaj tudi 50 l tropinca iz 1884. l. Ivan Semenič, posestnik v Poddragi nad Vipavo. (109)

Lep natiški fižol, „rimski voščenc“, ki zelo rodi, izvanredno lepe stroke brez vsacih nitek do pozne jeseni, imajoč podobo polkroga, ima naprodaj Pet. Pogačnik, učitelj v Čatežu, pošta Vel. Loka pri Trebnjem. (110)

Deloljubne

osebe — povsod — katere trajni denarni zaslužek iščejo, naj pismeno povprašajo pod „Zukunftsvorsorge“ Građee, poste restante. (28—5)

„Kupi pri velikem trgovcu, a ne pri malem!“

To velja sosebno za mojo trgovino, kajti le tako velika trgovina kakor moja ima vsled nakupa ogromnih množic blaga proti takojšnjem plačilu malo stroškov, kar je slednjič le kupovalcu na korist.

Krasni uzorci se pošiljajo zastoj na zasebne kupovalce. Zelo obsežne uzorčne knjige, kakor jih še ni bilo, dobe krojači nefrankovane. (5—5)

Blago za obleke.

Peruvijem in dosking za visokoč. duhovščino, predpisano blago za c. kr. uradniške uniforme, tudi za veterance, požarne brambe, telovadce, livreje, sukno za biljarde in igralne mize, prevleke za vozeve, lodne, tudi nepremočne za lovske suknje, perilno blago, potne pléde od 4 do 14 gl. itd.

Vredno, pošteno, trpežno, čisto volneno sukneno blago in ne cene cunje, ki niti niso vredne krojaškega dela, priporočam

JAN. STIKAROFSKY

v BRNU (Avstrijski Manšester).

Največa tovarniška zaloga v vrednosti 1/2 milijona goldinarjev.

♦♦ Pošilja se le po povzetji. ♦♦

Svarilo! Agentje in krošnarji radi prodajajo svoje malovredno blago pod imenom „blago Stikarofskega“. Da se takem sleparijam v oko pride, javim, da tem ljudem sploh svojega blaga ne prodajam.

Največja zaloga

raznega semena

na pr. večne nemške detelje (lucerne), štajarske detelje, inkarnatke, turške in travniške detelje, raznih vrst velikanske pese, ki je splošno znana kot najboljša krma; potem travna semena za suha, mokra, peščena ali ilovnata tla. Velika zaloga raznih semen cikorijske, dobra krma za prasiče, salate, kumar, peteršilja, zelene, sladkega graha, fižola in drugih zelenjadnih vrst.

Mnogobrojnega poseta prosi (10) (35—4)

PETER LASSNIK
v Ljubljani.

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

I. štajarska drevesnica za sadno drevje in vrtnice
v Građci.

(Ta drevesnica pripoznana kot ena najvišjih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izborno zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih; **sadnega drevja**, visokodebelnatega in pritličnega ter piramide, špalirje, kordone in enoletne požlahnitve; **divjakov** in **podlag za pritlikovce**; **jagodnega sadja**; **lepotilnega drevja** in **grmovja**, **drevja** (10—5) **za drevorede** itd.

Raspošiljatev pravilno imenovanih **osepljev** vseh vrst sadja.

☛ Cenike je dobiti zastoj in franko. ☛

Pristna

dalmatinska vina,

kakor tudi druge vrste, priporočam gg. gostilničarjem in posestnikom od 56 litrov naprej po 17.5 — 22 kr. liter.

Dalje ima tudi v zalgi (45—5)

Živinsko sol

po znižani ceni in katero oddaja v vsaki množini

TOMO TOLLAZZI,

trgovec v Dol. Logatcu.

Dr. M. Pirc

(53—1)

uljudno naznanja, da je otvoril svojo

odvetniško pisarno

v Ljubljani, v Gospodskih ulicah št. 4,

v I. nadstropji na levo.